

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení diplomantky: Klára Nechutná

Téma práce: Účastenství

Rozsah práce: 105 stran (128 stran včetně obsahu, seznamu literatury, abstraktu a dalších povinných součástí)

Datum odevzdání práce: 28. 6. 2018

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.

Oponent diplomové práce: JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost tématu): Diplomantka si pro svou práci zvolila téma účastenství. Byť se jedná již o tradičně zpracovávané téma v diplomových pracích, je rozhodně aktuální i s ohledem na zjevné mezery a problémy uplatňování přísné zásady akcesority účastenství v našem trestním právu hmotném, a to i po jeho rekonstrukci v novém trestním zákoníku účinném od 1. 1. 2010. Na tomto podkladě se tak otevírá dostatečný prostor k originálnímu a přínosnému zpracování tématu.

2. Náročnost tématu na:

a. Teoretické znalosti

Autorka v diplomové práci prokázala dostatečné teoretické znalosti zejména z trestního práva hmotného, a to nejen našeho, ale i italského a částečně rakouského a německého.

b. Vstupní údaje a jejich zpracování

Diplomantka rovněž prokázala dostatečnou orientaci v odpovídajících materiálech a dokázala oddělit pro její práci podstatné zdroje od těch nepodstatných. Musela vycházet zejména z odborných článků a komentářů k trestním zákoníkům, včetně těch zahraničních, což také autorka učinila (byť převážně v elektronické podobě).

c. Použité metody

Při vytváření své práce autorka používala standardních vědeckých metod typických pro danou problematiku, tedy zejména analýzu a komparaci cizích textů.

3. Kritéria hodnocení práce:

a. Splnění cíle práce a samostatnost při jejím zpracování

Autorka hned v úvodu vytyčila za cíl vytvoření uceleného pohledu na problematiku geneze účastenství, komparace s italskou úpravou a nastínění vhodných úvah de lege ferenda. Tohoto úkolu se chopila poměrně zdařile a je možné konstatovat, že ve své práci stanovených cílů dosáhla samostatně a způsobem, který odpovídá požadavkům na obdobný druh (základní) vědecké práce.

b. Formální členění práce a její logická stavba

Předložená práce splňuje po formální stránce všechny požadavky. Celkově je vypracována na 128 stranách, přičemž vlastní text včetně úvodu a závěru obsahuje 105 stran. Nechybí abstrakt v českém a anglickém jazyce i seznam klíčových slov.

Text sám je přehledně strukturován do 6 kapitol, které se dále člení na jednotlivé podkapitoly. Takto pojatou strukturu autorka doplnila úvodem a synergickým závěrem, což odpovídá obvyklému způsobu vnitřního dělení diplomových prací. První kapitola obsahuje podrobný popis geneze úpravy účastnictví v našem právu od středověku až po úpravu v trestním zákoníku z roku 1961. V druhé kapitole definuje pojmy pachatel, spolupachatel a nepřímý pachatel. Následující kapitola představuje základní charakteristiku trestné součinnosti a vysvětluje čtenáři rozdíl mezi monistickým a dualistickým přístupem k trestné součinnosti. Těžiště práce se pak nalézá ve čtvrté kapitole, která pojednává o platné právní úpravě účastnictví v trestním zákoníku, včetně jeho trestání. Z pohledu oponenta nejpřínosnější části práce představují poslední dvě kapitoly obsahující komparaci s italskou právní úpravou a úvahy diplomantky de lege lata a de lege ferenda. Diplomantka tak pro svou práci zvolila logickou strukturu, která čtenáři pomáhá v dobré orientaci v práci. Autorka při svém výkladu postupuje od obecného ke konkrétnímu, což napomáhá lepšímu pochopení ze strany čtenáře.

c. Práce se zdroji (včetně využívání cizojazyčných zdrojů a citací):

Autorka s ohledem na zvolené téma zvolila více jak dostatečný a reprezentativní okruh pramenů, včetně těch zahraničních, které využívala zejména pro svou komparační část práce. Diplomantka neopomenula v práci použít také základní na věc dopadající judikaturu, a to jak tuzemskou, tak i italskou a v jednom případě také Evropského soudu pro lidská práva. Autorka správně v práci rozlišuje mezi citací a parafrází. Diplomantka rovněž správně odkazuje na internetové zdroje, u kterých uvádí kromě kompletní webové adresy i datum zobrazení. Autorka v práci využívala citační zkratky, což také přispívá k velmi dobré přehlednosti odkazů na prameny.

d. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka autorkou provedené analýzy tématu se jeví s ohledem na rozsah práce jako více jak dostačující, její analýza cizích textů a poznatků je zdařilá, tyto „dobře“ kompiluje a seřazuje do svého autorského textu. Diplomantka cizí názory nejen v práci přejímá, ale dokáže s nimi i polemizovat a kritizovat. Oponent by tak pouze vytknul absenci ukázek využití teoretických znalostí diplomantky na praktických (skutečných) případech z praxe.

e. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava práce je na dobré úrovni. Členění do jednotlivých kapitol a podkapitol je přehledné a logické. Práce s poznámkovým aparátem je rovněž na požadované úrovni. Práce však neobsahuje žádné obrazové přílohy, statistiky či grafy.

f. Jazyková a stylistická úroveň

Autorský text diplomantky je poměrně čtivý, na dostatečné stylistické úrovni, který je i pro laického čtenáře srozumitelný. Práce sice není prosta gramatických chyb (a to i hrubých – např. v pozn. 132 na str. 52 „Baldus byl známí...“), jež činí zejména v psaní čárek ve větě jednoduché i v souvětích, a překlepů, tyto však nejsou natolik časté, aby pokazily celkově pěkný dojem z práce.

4. Konkrétní připomínky oponenta k práci

- Autorka se na některých místech opakuje, nečiní tak ovšem příliš často, takže tato skutečnost nesnižuje příliš čtivost jejího textu.

- Na str. 31 diplomantka poněkud nepřesně v historickém exkursu uvádí, že během okupace za druhé světové války (jíž se jinak blíže nevěnuje a tuto dobu přeskakuje) platilo na území českých zemí německé právo. Odhlédneme-li od území Slovenska (jež se zřejmě nedá považovat za „české země“), tak je třeba odlišovat území Protektorátu, kde se vedle Německého trestního práva souběžně uplatňovalo ještě české trestní právo (tedy recipovaný rakouský říšský trestní zákoník) a území Sudet, které připadlo Německu a kde jedině platilo to, co uváděla autorka, tedy že tam platilo (jen) německé trestní právo.
- Oponent považuje podkapitoly 2.1 a 2.2 za nadbytečné a s tématem jen vzdáleně související.
- na několika místech diplomantka poněkud slaběji plní svou citační povinnost (např. na str. 63, kde uvádí, že účastenství ve formě návodu lze spáchat i sázkou, ačkoliv se zřejmě nejedná o původní myšlenku autorky). Oponent je však s ohledem na celou práci toho názoru, že tento nedostatek vznikl pouze nedopatřením ze strany diplomantky.
- na str. 99 a v závěru diplomantka poněkud zaměňuje materiální pojetí trestného činu (popř. přípravy) a absenci požadavku na kvantitativní hledisko akcesority, kterou zjevně nazývá „materiální pojetí účastenství“

5. Celkové zhodnocení a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Bez ohledu na výše zmíněné připomínky lze uzavřít, že předložená práce představuje velmi kvalitní zpracování tématu.

Z toho důvodu doporučuji předloženou práci k obhajobě.

Při ústní obhajobě by diplomantka měla zodpovědět tyto otázky:

1. Vysvětlíte, v čem oproti úpravě v trestním zákoně z roku 1961 vznikla „s přijetím nového trestního zákoníku absurdní situace nedostatečné reflexe materiálního hlediska účastenství ve stádiu pokusu“, jak píše autorka v závěru své práce.
2. Vysvětlíte úskalí aktuálního pojetí účastenství ve vztahu k pokračování v trestné činnosti.

V případě úspěšné obhajoby navrhuju práci hodnotit klasifikačním stupněm: **1**

V Praze dne: 10. 9. 2018

JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.
oponent diplomové práce